

The Effect of Political Connections, Audit Rotation and Related Party Transactions on the Financial Statements Distortion Possibility

Rahim Bonabi Ghadim ^{*1} | Samira Khan Mohammadi bonab ²

Abstract

Companies with a weak corporate governance system use regulatory loopholes to achieve personal benefits, and by distorting information, they cause unfair transfer of wealth from other interested groups. The purpose of this research is to investigate the effect of political connections, audit rotation and related party transactions on the possibility of financial statement distortions in companies admitted to the Tehran Stock Exchange. Using the data of 129 companies in the period of 2014-2022 and using purposive sampling and logistic regression, the results of the research showed that with the increase of political connections, the total amount of profit restatements and incremental restatements decreased and profit decreasing restatements increased and underreporting of initial profits is more likely than reporting of overstatement of initial profits. Also, with the change and rotation of the auditor, the total amount of profit restatements increased, incremental restatements decreased, but decreasing restatements increased while the amount of reporting primary profits that is less than the reality, more than the primary profits that are over the reality. And with the increase in related party transactionson, the total amount of profit restatements, incremental restatements and reduced profit restatements increases, and the increase restatements is more than the decreasing restatements.

Keywords: Possibility of Distortion, Political Communication, Audit Rotation, Related Party Transactions.

1. Corresponding Author: Asistance Prof in Accounting, Department of accounting, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran. r_bonabi@iau-maragheh.ac.ir

2. Master of Accounting, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran.

سال اول
زمستان ۱۴۰۳
صص: ۵۸-۲۹

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۲/۱۲/۲۲

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۳/۰۴/۱۶

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۳/۰۷/۱۸

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۱۲/۰۱

تأثیر ارتباطات سیاسی، چرخش حسابرسی و معاملات اشخاص وابسته بر احتمال تحریف صورت‌های مالی

رحیم بنابی قدیم^{۱*} | سمیرا خان محمدی بناب^۲

چکیده

شرکت‌های با نظام راهبری شرکتی ضعیف، از خلأهای نظارتی برای دستیابی به منافع شخصی استفاده می‌کنند و با تحریف اطلاعات سبب انتقال ناعادلانه ثروت از دیگر گروه‌های ذی‌نفع می‌شوند. هدف این پژوهش بررسی تأثیر ارتباطات سیاسی، چرخش حسابرسی و معاملات اشخاص وابسته بر احتمال تحریف صورت‌های مالی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران است. با استفاده از داده‌های ۱۲۹ شرکت در فاصله ۱۳۹۳-۱۴۰۱ و با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند و رگرسیون لجستیک، نتایج پژوهش نشان داد با افزایش ارتباطات سیاسی، مقدار کل تجدید ارائه سود و تجدید ارائه افزایشی، کاهش یافته و تجدید ارائه کاهشی سود، بیشتر می‌شود و گزارش سودهای اولیه کمتر از واقع، بیشتر از گزارش سودهای اولیه است، همچنین با تغییر و چرخش حسابرسی، مقدار کل تجدید ارائه سودافزایش، تجدید ارائه افزایشی، کاهش و تجدید ارائه کاهشی، افزایش می‌یابد، درحالی‌که میزان گزارش سودهای اولیه کمتر از واقع، بیشتر از سودهای اولیه بیشتر از واقع است و با افزایش معاملات با اشخاص وابسته، مقدار کل تجدید ارائه سود، تجدید ارائه افزایشی و تجدید ارائه کاهشی سود، افزایش می‌یابند و تجدید ارائه افزایشی، بیشتر از تجدید ارائه کاهشی است.

کلیدواژه‌ها: احتمال تحریف، ارتباطات سیاسی، چرخش حسابرسی، معاملات اشخاص وابسته.

۱. نویسنده مسئول: استادیار گروه حسابداری، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران.

r_bonabi@iau-maragheh.ac.ir

۲. کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مراغه، مراغه، ایران.

مقدمه و بیان مسئله

حاکمیت حسابرسی و حاکمیت هیئت‌مدیره شرکت‌ها به هم مرتبط هستند. به عنوان مثال، مطالعات ایالات متحده نشان می‌دهد که گزارش‌های تجدید ارائه شده با بهبود حاکمیت شرکتی مرتبط است. همان‌طور که توسط تغییرات در هیئت‌مدیره (جانستون و همکاران^۱، ۲۰۱۱) و اعضای کمیته حسابرسی (کارور^۲، ۲۰۱۴) مشهود است و می‌تواند منجر به تغییر مؤسسه حسابرسی شود (مانده و سون^۳، ۲۰۱۳). در آلمان بروکارد و همکاران^۴ (۲۰۱۸) دریافتند که تغییرات حسابرس به احتمال زیاد قبل از اعلام تجدید ارائه رخ می‌دهد و شرکت‌ها تمایل دارند از حسابرسان کوچک به حسابرسان بزرگ روی آورند. این یافته نشان می‌دهد که مشتریان تحریف به دنبال شهرت حسابرسان بزرگ هستند. اینر و همکاران^۵ (۲۰۱۷) نتایج مشابهی را یافتند که از تأثیر اصرار بر تغییر حسابرس که منجر به تغییر حسابرس به یک حسابرس معتبرتر می‌شود، حمایت می‌کند. یافته‌های بروکارد و همکاران (۲۰۱۸) و حسنان و همکاران^۶ (۲۰۱۳) نشان دادند حسابرسان بزرگ از پذیرش شرکت‌های تحریف‌کننده اطلاعات، به عنوان مشتری دریغ نمی‌کنند که این امر به مسئولیت محدود حسابرس در اروپا نسبت داده شده است؛ بنابراین مطالعات قبلی شواهد مختلفی را در مورد اینکه آیا مزایای چرخش اجباری حسابرس بیشتر از هزینه‌های آن است، ارائه می‌کند.

در مقابل، افزایش شفافیت در شرکت‌های دارای ارتباط سیاسی می‌تواند احتمال بهره‌برداری از حاکمیت شرکتی ضعیف را محدود کند (بونا سانچز و همکاران^۷، ۲۰۱۴). ظرفیت سهام‌داران دارای کنترل برای بهره‌مندی شخصی از حقوق کنترلی خود با افزایش سطح شفافیت شرکت کاهش می‌یابد (کوردیس^۸، ۲۰۲۱؛ پیوتروسکی و همکاران^۹، ۲۰۱۵). علاوه بر این مدیریت ارشد با ارتباطات سیاسی بالا تمایل دارد از ابزارهای سیاسی به نفع شخصی استفاده کند. مدیریت ارشد

1. Johnstone et al

2. Carver

3. Mande & Son

4. Brocard et al

5. Ebner et al

6. Hasnan et al

7. Bona-Sánchez et al

8. Cordis

9. Piotroski et al

دارای ارتباط سیاسی، کمتر نگران نیاز بازار به گزارشگری مالی با کیفیت و دسترسی بیشتر به تأمین مالی است. تحت این شرایط تقلب در صورت‌های مالی زمانی بیشتر می‌شود که شرکت‌ها دارای ارتباط سیاسی باشند (احمد و همکاران^۱، ۲۰۲۲؛ وانگ و همکاران^۲، ۲۰۱۷). محققان حسابداری بر اهمیت وجود مؤسسات حسابرسی با عملکرد خوب در یک کشور برای اجرای قانونی یکپارچگی گزارشگری مالی تأکید کرده‌اند (کوثری و همکاران^۳، ۲۰۱۰). حسابرسان نقش حاکمیت شرکتی مهمی را در تضمین کیفیت گزارشگری مالی در کشورهای کمتر توسعه‌یافته ایفا می‌کنند و تأثیر تصدی شریک حسابرسی بر کیفیت حسابرسی در دانشگاه و توسط قانون‌گذاران در سطح جهان مورد بحث قرار گرفته است. چرخش شریک حسابرسی در حالی که نیاز به حفظ تداوم و کیفیت حسابرسی را متعادل می‌کند، برای حفظ استقلال حسابرسان و ایجاد نگاهی تازه به تعهدات حسابرسی در نظر گرفته شده است (لورین و همکاران^۴، ۲۰۱۷؛ رید و کارسلو^۵، ۲۰۱۷)؛ بنابراین الزامات چرخش شریک باید بین نیاز به دستیابی به ظاهری تازه از گزارشگری مالی و استقلال حسابرسان در مقابل نیاز به یک گروه کار حسابرسی برای به دست آوردن تجربه لازم برای انجام کارشان به‌طور مؤثر تعادل ایجاد کند.

از سویی دیگر اثربخشی حسابرسی و حاکمیت هیئت‌مدیره احتمالاً با نظارت مؤثر بر معاملات اشخاص وابسته مرتبط است. کالبک و میهو^۶ (۲۰۱۷) دریافتند که معاملات اشخاص وابسته با تحریفات مالی آتی مرتبط هستند و احتمال ارائه مجدد صورت‌های مالی وقتی که شرکت‌ها درگیر معاملات اشخاص وابسته بیشتری هستند بالا هست. آن‌ها همچنین دریافتند که شرکت‌های درگیر معاملات اشخاص وابسته، هزینه‌های حسابرسی کمتری دارند که نشان می‌دهد معاملات اشخاص وابسته با کیفیت حسابرسی پایین مرتبط است. از این‌رو استنباط درباره افشای معاملات اشخاص وابسته، مبنی بر اینکه نوعی تضاد منافع است یا یک معامله کاملاً غیرمجاز، دشوار است؛ بنابراین

-
- 1 . Ahmad et al
 - 2 . Wang et al
 - 3 . Kothari et al
 - 4 . Laurion et al
 - 5 . Reid & Carcello
 - 6 . Kohlbeck & Mayhew

از این نظر که معاملات اشخاص وابسته بر تحریف‌ها تأثیر می‌گذارند یا خیر، مشخص نیست که کدام دیدگاه از معاملات اشخاص وابسته غالب است (عبدوالراشد و همکاران^۱، ۲۰۱۹). با این حال مطالعات اخیر نشان داده است که وقوع زیاد معاملات اشخاص وابسته اغلب منجر به درماندگی مالی و احتمال رخداد تحریف در صورت‌های مالی می‌شود (چیکوریر و همکاران^۲، ۲۰۲۱؛ طریقی و همکاران^۳، ۲۰۲۲). علاوه بر این مطالعات نشان می‌دهد که افراد درون‌سازمانی از معاملات اشخاص وابسته برای به‌کارگیری منابع برای منافع شخصی خود استفاده می‌کنند که باعث افزایش مشکلات نمایندگی بین سهام‌داران اکثریت و اقلیت می‌شود (بونا سانچز و همکاران، ۲۰۱۷؛ مارچینی و همکاران^۴، ۲۰۱۸). از این رو حاکمیت هیئت‌مدیره، حجم معاملات اشخاص وابسته و ارزش و ماهیت معاملات اشخاص وابسته افشاشده بر خطر حسابرسی تأثیر می‌گذارد (الداماری و همکاران^۵، ۲۰۱۸). بر این اساس سؤال پژوهش این است که وجود ارتباطات سیاسی از چه نظر (بهبود کیفیت گزارشگری - زمینه‌سازی برای تحریف آسان‌تر) می‌تواند احتمال تحریف صورت‌های مالی را تحت تأثیر قرار دهد؟ تغییر حسابر س شرکت از چه نظر (بهبود استقلال و کاهش وابستگی و در نتیجه بهبود کیفیت گزارشگری - به دلیل آشنایی و تخصص کمتر و ناشناخته بودن ریسک صاحب کار و زمینه‌سازی برای تحریف) می‌تواند احتمال تحریف صورت‌های مالی را تحت تأثیر قرار دهد؟ حجم معاملات با اشخاص وابسته از چه نظر (ایجاد انعطاف در قراردادهای کار و در نتیجه بهبود کیفیت گزارشگری - ایجاد مشکلات نمایندگی و زمینه‌سازی برای تحریف بیشتر) می‌تواند احتمال تحریف صورت‌های مالی را تحت تأثیر قرار دهد؟ نوآوری این پژوهش تفکیک تجدید ارزیابی افزایشی و کاهشی و به‌کارگیری الگوی تجدید ارزیابی افزایشی و کاهشی به‌عنوان شاخص احتمال بالای تحریف گزارشگری مالی و نیز بررسی تأثیر گذاری ارتباطات سیاسی، تغییر حسابر س و معاملات با اشخاص وابسته بر الگوی تجدید ارزیابی افزایشی و کاهشی به‌عنوان شاخص احتمال بالای تحریف گزارشگری مالی است.

1 . Abdul Rasheed et al

2 . Jepkorir et al

3 . Tarighi et al

4 . Marchini et al

5 . Al-Dhamari et al

مبانی نظری پژوهش

ارتباطات سیاسی و احتمال تحریف صورت‌های مالی

ارتباطات سیاسی نقش مهمی در رابطه بین قدرت و تقلب ایفا می‌کند، به طوری که به دنبال کسب قدرت به عنوان سکوی پرشی برای درگیر شدن در رفتارهای متقلبانه عمل می‌کند (کونتادی^۱، ۲۰۲۲). شرکت‌هایی که دارای ارتباط سیاسی قوی هستند از مزایای متعددی مانند دسترسی آسان‌تر به وام‌های بانک‌ها، دسترسی آسان‌تر به قراردادهای دولت و دسترسی آسان‌تر به کمک‌های دولت هنگام تجربه مشکلات مالی خواهد بود (چانی و همکاران^۲، ۲۰۱۱). ولی تحقیقات انجام شده توسط چانی و همکاران (۲۰۱۱) بیان می‌کند که شرکت‌ها به دلیل ارتباطات سیاسی تشویق به تقلب در صورت‌های مالی می‌شوند (هیدایت و اوتامی^۳، ۲۰۲۳). وقتی یک شرکت دارای ارتباطات سیاسی و قدرت بالایی باشد به دلیل فشار وارد شده توسط شرکت برای رسیدن به اهداف از پیش تعیین شده و احساس قدرت مبارزه با قانون، سطح تقلب افزایش می‌یابد (هیدایت و اوتامی، ۲۰۲۳)؛ بنابراین رابطه بین اهداف مالی و تقلب را می‌توان با ارتباطات سیاسی تعدیل کرد. تحقیقات انجام شده نشان می‌دهد که ارتباطات سیاسی و اهداف مالی می‌توانند به طور قابل توجهی بر تقلب در صورت‌های مالی تأثیر بگذارند. افراد یا اشخاص حقوقی که ارتباطات مستقیم سیاسی دارند، اگر روزی ثابت شود که مرتکب تقلب شده‌اند احساس «محافظت» می‌کنند (کوردیس، ۲۰۲۱؛ هیدایت و اوتامی، ۲۰۲۳)؛ بنابراین ارتباطات سیاسی می‌تواند رابطه بین اثربخشی نظارت و تقلب در صورت‌های مالی را نیز تعدیل کند. با توجه به تحقیقات انجام شده توسط یوتامیو و همکاران^۴ (۲۰۲۰) نشان می‌دهد که کنترل داخلی که بخشی از نظارت مؤثر است، تأثیر قابل توجهی در هشدار اولیه تقلب دارد. در همین حال شرکت‌هایی که حسابرِس را تغییر می‌دهند نیز می‌توانند علاقه سیاسی خاصی را برای جایگزینی حسابرِس قبلی نشان دهند. از سوی دیگر، تغییر حسابرِس تلاشی برای کاهش اثربخشی عملکرد حسابرِس تلقی می‌شود؛ زیرا به زمان بیشتری برای انطباق نیاز دارد؛ بنابراین ارتباطات سیاسی می‌تواند رابطه بین تغییر حسابرِس و

1 . Kuntadi

2 . Chaney et al

3 . Hidayat & Utami

4 . Utami et al

تقلب در صورت‌های مالی را تعدیل کند. این امر توسط تحقیقات انجام شده توسط (اوموکاجا^۱، ۲۰۲۱) تأیید می‌شود که نشان می‌دهد چرخش حسابرسی بر تقلب در صورت‌های مالی تأثیر دارد (هیدایت و اوتامی، ۲۰۲۳).

شرکت‌های دارای ارتباط سیاسی نیز دسترسی آسان‌تری به منابع مالی از سوی مؤسسات بانکی دارند. حضور شرکای سیاسی در تأمین مالی بانکی باعث می‌شود که تصمیمات وام به عنوان یک ریسک تلقی نشود. در نتیجه سطح اهرم شرکت افزایش خواهد یافت (احمد و همکاران، ۲۰۲۲). علاوه بر این ترجیح برای تأمین مالی و حمایت قانونی باعث می‌شود شرکت‌های دارای ارتباطات سیاسی از تأمین مالی خارجی بیزار باشند و شرکت‌ها را کمتر در مورد نیاز بازار به گزارش‌دهی مالی با کیفیت نگران کند (کور دیس، ۲۰۲۱)؛ بنابراین کیفیت درآمد یک شرکت دارای ارتباط سیاسی بدتر از یک شرکت فاقد ارتباط سیاسی است (احمد و همکاران، ۲۰۲۲). ارتباطات سیاسی همچنین فرصت‌های ارتکاب تقلب را با کاهش سطح نظارت و اجرای نظارتی افزایش می‌دهد که شفافیت را کاهش و محیط اطلاعاتی را تغییر می‌دهد. محیطی که با شفافیت کم مشخص می‌شود مدیریت سود و تحریف را تسهیل می‌کند؛ زیرا سرمایه‌گذاران کمتر قادر به دیدن چنین فعالیت‌هایی هستند (گروس و همکاران^۲، ۲۰۱۶).

تغییر حسابرسی و احتمال تحریف صورت‌های مالی

هیچ مدرکی مبنی بر اینکه تحریف‌ها مستقیماً با تغییر حسابرسی مرتبط هستند وجود ندارد (لورین و همکاران، ۲۰۱۷). حتی اگر انگیزه حسابرسی تحت تأثیر پتانسیل او برای انتصاب مجدد در آینده توسط شرکت مشتری باشد (کامران و همکاران^۳، ۲۰۱۷). ارائه مجدد و تحقیقات تغییر حسابرسی در ایران با بازار سهام پر جنب و جوش خود زمینه منحصربه‌فردی را برای مطالعه موضوع تغییر اجباری حسابرسی در مورد یکپارچگی گزارشگری مالی فراهم می‌کند. از این رو نگرانی سرمایه‌گذاران در مورد نظارت هیئت‌مدیره و حسابرسی بر کیفیت گزارشگری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس وجود دارد. با این حال یک رابطه بین تنش مدیریتی و حسابرسان فعلی/قبلی به عنوان نشانه تقلب صورت‌های مالی وجود دارد. طبق تحقیقات متعدد، زمانی که مدیران شرکت

1 . Omukaga
2 . Gross et al
3 . Cameran et al

تغییر می‌کنند، احتمال تغییر حسابرسی افزایش می‌یابد (هیدایت و اوتامی، ۲۰۲۳). حسابرس یک طرف مستقل برای کشف تقلب توسط شرکت است. با تغییر حسابرسان بیشتر شرکت‌ها، ممکن است فرض شود که آن‌ها این کار را برای پنهان کردن تقلب انجام می‌دهند (آپرلیانا و آگوستینا، ۲۰۱۷). هر چه فرد مدت طولانی‌تری برای یک سازمان یا شرکت کار کند، بیشتر به بخشی از سازمان یا شرکت در رده شخصی تبدیل می‌شود. آشنایی و روابط بیشتر حسابرسان می‌تواند شک و تردید مورد نیاز برای بررسی صورتهای مالی مشتری را حداقل کند. استدلال بعدی به نفع طول مدت خدمات حسابرسی این است که دانش کسب‌شده در مورد مشتری و صنعت از طریق ممیزی‌های مکرر افزایش می‌یابد و در نتیجه کیفیت حسابرسی را بهبود می‌بخشد (سوروانی و همکاران^۲، ۲۰۲۳).

پژوهش‌های قبلی نشان دادند نرخ اقلام تعهدی اختیاری با طولانی شدن دوره تصدی حسابرسی کاهش می‌یابد. تقلب در گزارشگری مالی در سال‌های اولیه کار یا دوره کوتاه تصدی حسابرس (سه سال یا کمتر) کشف می‌شود. طول دوره تصدی حسابرسی می‌تواند بر دو عامل یعنی استقلال و شایستگی حسابرس تأثیر بگذارد که در نهایت بر کیفیت حسابرسی تأثیر می‌گذارد (آپرلیانا و آگوستینا، ۲۰۱۷؛ گراسیا و ارگلیس^۳، ۲۰۱۷). از دیدگاه حسابرس اگر صاحب کار حسابرسی شده از قبل کنترل کافی بر صورتهای مالی داشته باشد و مدیریت یکپارچگی و شایستگی را نشان دهد، حسابرسان تمایل دارند که صاحب کار این ویژگی‌ها را حفظ کند که این امر نگرش شکاکانه حسابرس را کاهش می‌دهد (سوروانی و همکاران^۴، ۲۰۲۳). در عین حال دوره طولانی‌تر تصدی حسابرسی می‌تواند دانش را در مورد یک صنعت خاص و اطلاعات خاص مشتری مانند فرآیندهای تجاری، سیستم‌های حسابداری و کنترل‌های داخلی افزایش دهد تا این دانش بتواند شایستگی حسابرسان را برای کشف تحریف بااهمیت در صورتهای مالی افزایش دهد (چی و همکاران^۴، ۲۰۱۷). با این حال در صورت تغییر حسابرسان، دانش خاص در مورد صاحب کار برای حسابرس جدید محدود خواهد شد و فرآیند درک صنعت خاص و شرکت‌های مشتری حداقل یک سال پس از تغییر حسابرسان طول می‌کشد؛ بنابراین تأثیر دوره تصدی بیشتر حسابرسی بر

1. Apriliana & Agustina
2. Suryani et al
3. Gracia & Argiles
4. Chi et al

سطح استقلال تمرکز می‌کند که می‌تواند بر سطح کیفیت حسابرسی تأثیر بگذارد (سوروانی و همکاران، ۲۰۲۳).

معاملات اشخاص وابسته و احتمال تحریف صورت‌های مالی

معاملات اشخاص وابسته بین شرکت‌هایی که بخشی از یک گروه هستند بیشتر است و این معاملات اغلب توسط گروه‌هایی که از ارزش به‌دست آمده از انجام این معاملات کسب منفعت می‌کنند، هدایت می‌شود (مهتانی^۱، ۲۰۲۲؛ وانگ و همکاران^۲، ۲۰۱۹). ثنوری نمایندگی دو دیدگاه از اثرات معاملات اشخاص وابسته بر سود ارائه می‌دهد. دیدگاه اول به عنوان دیدگاه تضاد منافع شناخته می‌شود که بر دیدگاه قانون‌گذار در مورد معاملات اشخاص وابسته به عنوان معاملات ناکارآمد که مسئولیت نمایندگی مدیریت در قبال سهام‌داران خود را به خطر می‌اندازد تأکید می‌کند (مارچینی و همکاران، ۲۰۱۸). دیدگاه دوم فرضیه تراکنش کارآمد است که استدلال می‌کند معاملات اشخاص وابسته معاملات کارآمدی هستند؛ زیرا هزینه نمایندگی را کاهش می‌دهند و فعالیت‌های روان‌تر را بین طرف‌هایی که خواسته‌های اقتصادی شرکتی را که در محیط‌های نهادی دشوار عمل می‌کنند را تسهیل می‌کنند (عبدوالراشد و همکاران، ۲۰۱۹). بر اساس این مطالعات، چشم‌انداز معاملات کارآمد در کشوری در حال توسعه که در آن نواقص بازار (به عنوان مثال، اصطکاک بازار کار) مشکل ساز است و شرکت‌هایی که به یک گروه اقتصادی تعلق دارند با استفاده از معاملات اشخاص وابسته از مزایای مبادله‌ای بهره می‌برند، غالب است. حسان و همکاران (۲۰۱۳) دریافتند که تعداد و ارزش بالاتر معاملات اشخاص وابسته به احتمال کمتری با گزارشگری مالی متقلبانه مرتبط است. از این رو احتمالاً تأثیر معاملات اشخاص وابسته بر تحریفات باید با در نظر گرفتن محیط نهادی کشور تفسیر شود.

حسابداری مبتنی بر اصول برای تنظیم معاملات اشخاص وابسته در ایالات متحده استفاده می‌شود، اما این روش در کنترل استفاده از چنین تراکنش‌ها در گزارشگری متقلبانه بی‌اثر است (مهتانی، ۲۰۲۲). مطالعات نشان داده‌اند که افزایش معاملات اشخاص وابسته منجر به کاهش ارزش دارایی نقدی شرکت به ویژه در شرکت‌هایی می‌شود که بخشی از یک گروه بزرگ هستند

1. Mahtani
2. Wang et al

(چوی و چو^۱، ۲۰۲۱). شرکت‌ها اغلب از طریق معاملات اشخاص وابسته سود خود را هموارسازی می‌کنند تا نتایج پایداری را در سال‌های مختلف نشان دهند. این اغلب توسط فشار تحلیلگران و سرمایه‌گذاران ایجاد می‌شود (شین و همکاران^۲، ۲۰۲۱). معاملات اشخاص وابسته همچنین برای دست‌کاری ارقام تعهدی در یک شرکت و در نتیجه تغییر گزارش‌های عملکرد مالی برای نشان دادن تصویر بهتر استفاده می‌شوند (ساری و همکاران^۳، ۲۰۲۰). مطالعات اخیر نشان داده است که وقوع زیاد معاملات اشخاص وابسته اغلب منجر به درماندگی مالی در سازمان‌ها می‌شود (چیکوریر و همکاران، ۲۰۲۱؛ طریقی و همکاران، ۲۰۲۲). از جمله روش‌های تقلب به وسیله معاملات اشخاص وابسته عبارت‌اند از (بو و همکاران^۴، ۲۰۲۰):

(۱) تقلب مدیریتی (امانت‌داری): شرکت پذیرفته شده در بورس از نقص سیستم قوانین و مقررات مربوط به معاملات اشخاص وابسته و از مدیریت موجودی برای دست‌کاری سود استفاده می‌کند. در عمل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس معمولاً دارایی‌های غیرجاری را به اشخاص وابسته واگذار می‌کنند تا بر اساس قیمت توافق شده بین دو طرف بازده بالایی دریافت کنند.

(۲) فساد در خرید و فروش شرکت‌های وابسته: یعنی شرکت‌های بورسی از طریق فعالیت‌های خرید و فروش بین اشخاص وابسته، از جمله تجارت ماهوی، اختفا، تغییر، جعل اسناد، تطبیق‌های متعدد یک تجارت اقتصادی و عمدی دست به کلاهبرداری می‌زنند (چیکوریر و همکاران، ۲۰۲۱؛ طریقی و همکاران، ۲۰۲۲).

(۳) تقلب در معاملات سرمایه: یعنی شرکت پذیرفته شده در بورس، وجوه جمع‌آوری شده را به شرکت اصلی یا سایر اشخاص مرتبط که در صورت‌های تلفیقی درج نمی‌شود، قرض می‌دهد و حق کنترل سرمایه را با نرخ بهره بالای مورد توافق جمع‌آوری و در نتیجه به طور کاذب سود را افزایش می‌دهد.

(۴) تقلب در تقسیم هزینه: یعنی بین شرکت پذیرفته شده در بورس و شرکت گروه در مورد پرداخت و تقسیم هزینه‌ها توافق وجود دارد و هدف تعدیل سود با دست‌کاری هزینه‌های فروش و هزینه‌های مدیریتی که باید با اشخاص وابسته تقسیم شود، محقق می‌شود (بو و همکاران، ۲۰۲۰).

1. Choi & Cho

2. Shin et al

3. Sari et al

4. Bo et al

پیشینه پژوهش

هدایت و اوتامی (۲۰۲۳) با بررسی عوامل تعیین‌کننده تقلب در صورت‌های مالی با تأکید بر ارتباطات سیاسی، نشان دادند نظارت بر اهداف مالی و اثربخشی بر تقلب صورت‌های مالی تأثیر دارد. درحالی‌که تغییر حسابرس و ارتباطات سیاسی تأثیری بر تقلب در صورت‌های مالی ندارد. علاوه بر این ارتباطات سیاسی قادر به تضعیف اثر نظارت بر اثربخشی بر تقلب در صورت‌های مالی است و ارتباطات سیاسی قادر به تعدیل متغیرهای مستقل نیست. سوریانی و همکاران (۲۰۲۳) با بررسی اینکه آیا اندازه مؤسسه حسابرسی و دوره تصدی حسابرسی بر صورت‌های مالی متقلبانه تأثیر می‌گذارد؟ نشان دادند اندازه مؤسسه حسابرسی و مدت زمان حسابرسی تأثیر قابل توجهی بر نشانه‌های صورت‌های مالی متقلبانه نداشته است. اما بر گزارشگری متقلبانه مالی که توسط شاخص استهلاک اندازه‌گیری می‌شود، تأثیر قابل توجهی دارند. کابوی^۱ (۲۰۲۳) با بررسی گزارشگری مالی متقلبانه و معاملات با اشخاص مرتبط: شواهدی از صنعت معدن در یک کشور در حال توسعه مجله بین‌المللی، نشان داد یک رابطه معنی‌داری بین ارتباطات سیاسی و معاملات اشخاص وابسته وجود دارد. مجموع اقلام تعهدی به کل دارایی‌ها، شاخص روزه‌های فروش در مطالبات و شاخص رشد فروش نشان می‌دهد که درآمد و سود بیشترین دست‌کاری را داشته‌اند و افشای معاملات اشخاص وابسته برای شرکت‌های معدنی کمترین میزان بود. خان و همکاران^۲ (۲۰۲۳) با بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی بر کاهش تقلب: نقش تعدیل‌کننده پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در مالزی و اندونزی نشان دادند دوره تصدی حسابرسی، بازده دارایی و اندازه رابطه مثبت و معناداری در کاهش تقلب در مالزی دارند؛ اما حق‌الزحمه حسابرسی، اهرم و اندازه رابطه معنادار و منفی در کاهش تقلب در مالزی دارند. به طور مشابه، این مطالعه نشان داد که حق‌الزحمه حسابرسی، اهرم، بازده دارایی و دوره تصدی حسابرسی رابطه مثبت و معناداری در کاهش تقلب در اندونزی دارد. همچنین اندازه رابطه منفی و معناداری در کاهش تقلب در اندونزی دارد.

1. Kabwe

2. Khan et al

کاسیم^۱ (۲۰۲۳) با بررسی جعبه سیاه عملکرد حسابرسی خارجی: پارادوکس شکست حسابرسان در کشف و گزارش تقلب، نشان داد چگونه حسابرسان در هنگام مطرح شدن مسائل مربوط به تقلب توسط مشتریان حسابرسی تحت فشار و ارباب قرار می گیرند. علاوه بر این، مسائل اخلاقی، حاکمیتی و مقرراتی را که توانایی حسابرسان برای کشف یا گزارش تقلب را مهار می کنند، روشن می کند. مائو و همکاران^۲ (۲۰۲۲) با بررسی تشخیص تقلب مالی با استفاده از نمودار دانش معاملات اشخاص وابسته نشان دادند معاملات اشخاص وابسته غیرعادی اغلب در موارد تقلب مالی ظاهر می شوند. با این حال آن ها پیچیده هستند و توصیف کامل آن ها دشوار است؛ بنابراین تشخیص تقلب مالی از طریق معاملات اشخاص وابسته برای ادبیات موجود نسبتاً دشوار است و می توان گفت که ویژگی های معاملات اشخاص وابسته به بهبود عملکرد پیش بینی تقلب کمک می کند. سلیمان و همکاران^۳ (۲۰۲۲) با بررسی چرخش حسابرسی و قدرت حاکمیت شرکتی و اثرات آن بر کیفیت حسابرسی، نشان دادند چرخش مؤسسه حسابرسی تأثیر معنی داری بر کیفیت حسابرسی دارد درحالی که اثر متقابل چرخش شریک حسابرسی و قدرت حاکمیت شرکتی تأثیر معنی داری بر کیفیت حسابرسی ندارد. روسلی و همکاران^۴ (۲۰۲۲) با بررسی پاسخ سرمایه گذاران به ارتباطات سیاسی: بررسی سامان مند، نشان دادند شرکت های دارای ارتباطات سیاسی از طریق عوامل داخلی و خارجی به اعلام رویداد واکنش مثبت، منفی یا ترکیبی از این دو نشان دادند. احمد و همکاران^۵ (۲۰۲۲) با بررسی نقش ارتباطات سیاسی در رابطه بین توانایی مدیریتی و صورت های مالی تقلبی نشان دادند توانایی مدیریتی بر صورت های مالی تقلبی تأثیر مثبت دارد. علاوه بر این، تأثیر مثبت توانایی مدیریت بر صورت های مالی متقلبانه زمانی که شرکت دارای ارتباطات سیاسی است، ضعیف تر می باشد. خلیل و همکاران^۵ (۲۰۲۲) با بررسی اینکه آیا ارتباطات سیاسی مدیریت سود را کاهش می دهد؟ نشان دادند ارتباطات سیاسی به طور منفی با مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی و واقعی مرتبط است. علاوه بر این رابطه منفی بین ارتباطات سیاسی و مدیریت سود در

1. Kassem

2. Mao et al

3. Sulaiman et al

4. Rusli et al

5. Khalil et al

شرکت‌های با راهبری قوی‌تر و شرکت‌هایی که توسط یکی از ۴ حسابرس بزرگ حسابرسی می‌شوند، آشکارتر است. مهتانی (۲۰۲۲) با بررسی ارزیابی درماندگی مالی با استفاده از معاملات اشخاص وابسته نشان دادند ترکیب معاملات اشخاص وابسته و متغیرهای حسابداری در یک مدل دقت بالاتری را در ارزیابی درماندگی مالی در مقایسه با مدلی که فقط دارای متغیرهای حسابداری است ارائه می‌کند و چنین معاملاتی توسط شرکت‌های با بی‌ثباتی مالی باید توسط وام‌دهندگان و سرمایه‌گذاران نظارت شود تا اطمینان حاصل شود که در طول دوره بحران تحریف مالی و انحراف وجوه وجود ندارد. مک کارتن و همکاران^۱ (۲۰۲۱) با بررسی ارتباطات سیاسی، قدرت ضمنی و سوءرفتار شرکتی نشان دادند شرکت‌های با ارتباطات سیاسی دوره‌های سوءرفتار طولانی‌تری را نشان می‌دهند و چنین توانایی برای پنهان کردن رفتار نادرست برای مدت طولانی‌تر به اندازه تسویه حساب بزرگ‌تر تبدیل می‌شود. علاوه بر این شرکت‌های با ارتباطات سیاسی با ضرر سهام‌داران بیشتری همراه هستند و احتمال کمتری وجود دارد که در اقدامات اجرایی کمیسیون بورس اوراق بهادار در مورد تجدید ارائه شرکت کنند.

خواجهی و همکاران (۱۴۰۰) با بررسی ارتباطات سیاسی و کیفیت اطلاعات حسابداری: شواهدی از تجدید ارائه صورت‌های مالی نشان دادند ارتباطات سیاسی بر وقوع و شدت تجدید ارائه صورت‌های مالی به گونه‌ای مثبت تأثیرگذار است. از این رو چنین نتیجه‌گیری می‌شود که کیفیت اطلاعات حسابداری شرکت‌ها تحت تأثیر روابط سیاسی آن‌ها قرار می‌گیرد. رضازاده و محمدی (۱۳۹۸) با بررسی توانایی مدیریتی، ارتباطات سیاسی و گزارشگری مالی متقلبان نشان دادند بین توانایی مدیریتی و گزارشگری مالی متقلبان رابطه منفی و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج پژوهش حاکی از آن است که ارتباطات سیاسی شرکت‌ها با دولت، تأثیر توانایی مدیریتی در کاهش تقلب در گزارشگری مالی را تضعیف نمی‌کند. عباس زاده و همکاران (۱۳۹۸) با بررسی ارتباطات سیاسی، معاملات با اشخاص وابسته و مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران نشان دادند ارتباط مثبت و معنادار بین ارتباطات سیاسی و معاملات با اشخاص وابسته وجود دارد. افزون بر این رابطه معناداری میان معاملات با

1. McCarten et al

اشخاص وابسته و مدیریت سود یافت نشد؛ اما با افزودن متغیر تعدیل گر ارتباطات سیاسی، وجود رابطه مثبت و معنادار بین معاملات با اشخاص وابسته و مدیریت سود تأیید گردید. بنابراین قدیم و اصل وطن پرست (۱۳۹۷) با بررسی تأثیر چرخش حسابرس بر کاهش ریسک بالای تقلب نشان دادند چرخش اجباری (اختیاری) حسابرس سبب کاهش (افزایش) ریسک بالای تقلب می‌شود و کاهش ریسک بالای تقلب نیز سبب افزایش حق الزحمه حسابرس در شرکت‌های مورد مطالعه می‌شود.

فرضیات پژوهش

بر اساس پژوهش‌های قبلی مانند هدایت و اوتامی (۲۰۲۳)، سوریانی و همکاران (۲۰۲۳)، کابوی (۲۰۲۳)، خان و همکاران (۲۰۲۳)، کاسیم (۲۰۲۳)، مائو و همکاران (۲۰۲۲)، سلیمان و همکاران (۲۰۲۲)، احمد و همکاران (۲۰۲۲)، خلیل و همکاران (۲۰۲۲)، مک کارتن و همکاران (۲۰۲۱)، مبنی بر تأثیر ارتباطات سیاسی، چرخش مؤسسه حسابرسی و معاملات اشخاص وابسته بر احتمال تحریف صورت‌های مالی و کیفیت گزارشگری، فرضیه‌های پژوهش به شرح زیر ارائه گردید:

- ۱) ارتباطات سیاسی بر احتمال تحریف صورت‌های مالی تأثیر دارد.
- ۲) چرخش حسابرس بر احتمال تحریف صورت‌های مالی تأثیر دارد.
- ۳) معاملات با اشخاص وابسته بر احتمال تحریف صورت‌های مالی تأثیر دارد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های کاربردی، علی و پس رویدادی است که با استفاده از داده‌های ۱۲۹ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۹ ساله (۱۳۹۳ تا ۱۴۰۱) که به روش حذف هدفمند انتخاب شده‌اند (جدول ۱) با استفاده از رگرسیون چندگانه به آزمون فرضیه‌های پژوهش پرداخته است.

جدول ۱. نحوه انتخاب نمونه آماری تحقیق

تعداد	محدودیت
۵۹۵	تعداد شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تا پایان سال ۱۴۰۰
۳۴۲	تعداد شرکت‌هایی که در سال‌های ۱۳۹۲ الی ۱۴۰۰ در بورس حضور داشته‌اند.
(۶۸)	شرکت‌هایی که پایان سال مالی آن‌ها منتهی به اسفندماه نیست.
(۸۷)	شرکت‌های سرمایه‌گذاری، واسطه‌گری مالی، شرکت‌های هلدینگ، بانک‌ها، بیمه‌ها و لیزینگ‌ها
(۳۲)	شرکت‌هایی که طی دوره تحقیق تغییر سال مالی یا تغییر فعالیت داده‌اند
۲۶	شرکت‌هایی که اطلاعات آن‌ها در دسترس نیست.
۱۲۹	شرکت‌های باقی‌مانده در نمونه آماری تحقیق

بر اساس پژوهش‌های قبلی روابط خطی برای آزمون فرضیه‌های پژوهش به شرح زیر ارائه گردید:

مدل فرضیه اول:

$$\text{Likel} - \text{Miss} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{PCON}_{i,t} + \alpha_2 \text{size}_{i,t} + \alpha_3 \text{lev}_{i,t} + \alpha_4 \text{roa}_{i,t} + \alpha_5 \text{Earning}_{i,t} + \alpha_6 \text{Auditi}_{i,t} + \epsilon_{i,t} \quad \text{رابطه ۱}$$

مدل فرضیه دوم:

$$\text{Likel} - \text{Miss} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{AuRot}_{i,t} + \alpha_2 \text{Size}_{i,t} + \alpha_3 \text{Levi}_{i,t} + \alpha_4 \text{Roa}_{i,t} + \alpha_5 \text{Earning}_{i,t} + \alpha_6 \text{Auditi}_{i,t} + \epsilon_{i,t} \quad \text{رابطه ۲}$$

مدل فرضیه سوم:

$$\text{Likel} - \text{Miss} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{RPT}_{i,t} + \alpha_2 \text{size}_{i,t} + \alpha_3 \text{lev}_{i,t} + \alpha_4 \text{roa}_{i,t} + \alpha_5 \text{Earning}_{i,t} + \alpha_6 \text{Auditi}_{i,t} + \epsilon_{i,t} \quad \text{رابطه ۳}$$

که در آن معامله با اشخاص وابسته (RPT)، چرخش حسابرسی (AuRot)، ارتباطات سیاسی (Pcon)، احتمال تحریف صورت‌های مالی (Likel- Miss)، اندازه شرکت (SIZE)، اهرم مالی (LEV)، نرخ بازده دارایی‌ها (ROA)، سودآوری (Earning)، اندازه مؤسسه حسابرسی (Audits) و به شرح زیر اندازه‌گیری می‌شوند:

متغیر مستقل:

۱) معامله با اشخاص وابسته (RPT): ماده ۱۲۹ اصلاحیه قانون تجارت در مورد شرکت‌های سهامی مقرر می‌دارد که هیئت‌مدیره شرکت، گزارشی در خصوص معاملات با برخی اشخاص وابسته به اولین مجمع عمومی عادی صاحبان سهام ارائه کند. اطلاعات لازم طبق ماده ۱۲۹ در

یادداشت توضیحی به صورت پیوست صورت‌های مالی افشاء می‌شود؛ بنابراین در این پژوهش از مجموع ارقام مربوط به معاملات با اشخاص وابسته افشاء شده در یادداشت‌های پیوست صورت‌های مالی استفاده شده است که جهت یکسان‌سازی داده‌ها به عنوان نسبت معاملات با اشخاص وابسته بر جمع دارایی‌ها وارد مدل شده است (عباس زاده و همکاران، ۱۳۹۸؛ مهتانی، ۲۰۲۲؛ کابوی، ۲۰۲۳؛ مائو و همکاران، ۲۰۲۲).

(۲) چرخش حسابرِس (AuRot): با بررسی گزارش حسابرِس، در صورت تغییر حسابرِس مستقل شرکت طی دوره مالی، عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر داده شده است (سلیمان و همکاران، ۲۰۲۲؛ پترسون و همکاران^۱، ۲۰۱۹).

(۳) ارتباطات سیاسی (Pcon): به منظور تفکیک شرکت‌های سیاسی و غیرسیاسی از روش فاسیو (۲۰۰۶) استفاده گردیده است. به این ترتیب که از پنج متغیر ارزش بازار سهام (شاخص ارتباط شرکت با سازمان بورس اوراق بهادار که زیرمجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی است)، ارزش دفتری دارایی‌ها (شاخص ارتباط شرکت با وزارت امور اقتصادی و دارایی)، مالیات بر درآمد (شاخص ارتباط شرکت با وزارت امور اقتصادی و دارایی)، تعداد کارکنان (شاخص ارتباط شرکت با وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی) و بیمه پرداختی (شاخص ارتباط شرکت با وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی)، استفاده گردیده است. متغیرهای فوق با استفاده از روش تحلیل عاملی، بارهای خاص خود را اتخاذ نموده و در نهایت به صورت یک شاخص مجموع محاسبه گردیده‌اند. سپس با استفاده از میانه، به متغیر مجازی صفر (نشان‌گر شرکت‌های دارای ارتباط سیاسی کن یا غیرسیاسی) و یک (نشان‌گر شرکت‌های دارای ارتباط سیاسی بالا یا سیاسی) تبدیل شده است (رضازاده و محمدی، ۱۳۹۸؛ عباس زاده و همکاران، ۱۳۹۸).

متغیر وابسته: احتمال تحریف صورت‌های مالی (Likel- Miss)

(۱) برای محاسبه احتمال تحریف صورت‌های مالی (مقدار تجدید ارائه صورت‌های مالی)، به پیروی از امین و همکاران^۱ (۲۰۲۱)، از ارقام مربوط به تعدیلات سنواتی استفاده شده است. ابتدا

1. Patterson et al

ارقام تجدید و ارائه شده بدون توجه به افزایش یا کاهش آن‌ها تعیین شدند و پس از هم مقیاس شدن، میانگین قدر مطلق این ارقام برای دوره پژوهش محاسبه شد. برای مقادیر بالاتر از میانگین کد یک و برای دیگر مقادیر کد صفر داده می‌شود.

۲) احتمال تحریف صورت‌های مالی (مقدار تجدید ارائه افزایشی)، بر اساس مدل دستیابی به پیش‌بینی‌ها در صورتی تجدید ارائه صورت‌های مالی دارای احتمال تحریف است که سود گزارش شده اولیه (سود مدیریت شده) از سود تجدید ارائه شده (سود واقعی) بزرگ‌تر باشد (تجدید ارائه افزایشی) و همچنین سود اولیه بزرگ‌تر یا مساوی با سود پیش‌بینی شده مدیران باشد در حالی که سود تجدید ارائه شده کمتر از سود پیش‌بینی شده است. در چنین شرایط متغیر مقدار یک در غیر این صورت مقدار صفر اختیار می‌کند (بدیچر و همکاران^{۲، ۲۰۱۲}).

۳) احتمال تحریف صورت‌های مالی (مقدار تجدید ارائه کاهشی)، در سومین تعریف از احتمال تحریف صورت‌های مالی، تجدید ارائه‌هایی کاهشی به عنوان احتمال تحریف صورت‌های مالی تلقی شده‌اند و در این موارد متغیر مقدار یک را اختیار می‌کند. در صورتی که تجدید ارائه منجر به تغییر سود نشود یا سود تجدید ارائه شده از سود اولیه بزرگ‌تر باشد، متغیر مقدار یک در غیر این صورت مقدار صفر اختیار می‌کند (لی و همکاران^{۳، ۲۰۱۴}).

متغیرهای کنترلی

در این پژوهش برای برآزش مدل‌ها از متغیرهای کنترلی به تبعیت از پژوهش‌های قبلی (سوریانی و همکاران، ۲۰۲۳؛ وانگ و همکاران، ۲۰۱۷؛ مک کارتن و همکاران، ۲۰۲۲؛ خلیل و همکاران، ۲۰۲۲) به شرح زیر استفاده شده است:

- اندازه شرکت (SIZE): در این پژوهش اندازه شرکت از طریق لگاریتم طبیعی ارزش بازار سهام شرکت، اندازه‌گیری می‌شود.

1. Amin et al
1. Badertscher et al
3. Li et al

- اهرم مالی (LEV): در این پژوهش اهرم مالی از طریق تقسیم جمع بدهی‌ها بر جمع ارزش دفتری دارایی‌ها در پایان سال مالی به دست می‌آید.
- نرخ بازده دارایی‌ها (ROA): بازده دارایی‌ها از طریق تقسیم سود قبل کسر از مالیات بر جمع ارزش دفتری دارایی‌ها به دست می‌آید.
- سودآوری (Earning): از تقسیم سود خالص بر ارزش بازار حقوق صاحبان سهام شرکت محاسبه شده.

- اندازه مؤسسه حسابرسی (Audits): متغیری مجازی است که اگر حسابرس شرکت از مؤسسات حسابرسی رتبه الف باشد، به عنوان مؤسسه حسابرسی بزرگ و باکیفیت در نظر گرفته می‌شود و به آن کد یک و در غیر این صورت عدد صفر داده می‌شود.

یافته‌های توصیفی داده‌های مربوط به متغیرهای پژوهش

نگاره (۲ و ۳) به ترتیب آمار توصیفی داده‌های کمی و کیفی مربوط به متغیرهای مورد استفاده در پژوهش ۱۲۹ شرکت نمونه طی دوره زمانی ۹ ساله (۱۳۹۳ تا ۱۴۰۱) را نشان می‌دهد. میانگین معاملات اشخاص وابسته معادل ۰/۰۲۸ و بیشترین مقدار آن ۰/۳۹۲ است. یعنی شرکتی وجود دارد که ۳۹ درصد دارایی‌های آن را معاملات اشخاص وابسته تشکیل می‌دهد، ۲۴ درصد شرکت‌های مورد مطالعه حسابرس خود را در طول دوره مورد مطالعه تغییر دادند، ۷۱ درصد شرکت‌های مورد مطالعه دارای حسابرسان با رتبه الف هستند، ۶۹ درصد شرکت‌های مورد مطالعه در طول دوره مورد مطالعه دارای ارتباطات سیاسی بوده‌اند و ۶۲ درصد شرکت‌ها در طول دوره مورد مطالعه دارای احتمال تحریف بالایی هستند (تجدید ارائه صورت‌های مالی با مبالغ با اهمیت - مقادیر بالاتر از میانگین)، ۳۵ درصد شرکت‌ها در طول دوره مورد مطالعه دارای تجدید ارائه افزایشی و ۱۹ درصد آن‌ها دارای تجدید ارائه کاهشی به عنوان نشانه‌ای از احتمال بالای تحریف بوده‌اند.

جدول شماره ۲. آمار توصیفی متغیرهای کمی پژوهش

متغیر	میانگین	میان	حداکثر	حداقل	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
معاملات با اشخاص وابسته - RPT	۰/۰۲۸	۰/۰۰۰	۰/۳۹۲	۰/۰۰۰	۰/۰۶۳	۳/۰۴۳	۱۳/۱۸۱
اندازه شرکت - SIZE	۱۴/۷۵۰	۱۴/۵۲۶	۲۰/۸۲۱	۱۰/۵۳۲	۱/۵۹۹	۰/۷۷۷	۷۴/۴
اهرم مالی - LEV	۰/۵۵۴	۰/۵۵۴	۱/۵۶۷	۰/۳۱	۰/۲۱۴	۰/۱۷۰	۳/۴۰۵
نرخ بازده دارایی‌ها - ROA	۰/۱۴۱	۰/۱۱۲	۰/۶۸۱	-۰/۵۸۱	۰/۱۵۹	۰/۴۵۵	۳/۹۸۳
سودآوری - Earning	۰/۱۸۹	۰/۱۷۳	۴/۲۷۱	-۳/۳۶۲	۰/۴۱۶	۰/۴۰۹	۵/۱۳۷

جدول شماره ۳. آمار توصیفی متغیرهای کیفی پژوهش

متغیر	علامت	تعداد مشاهدات	جواب	فراوانی	درصد فراوانی
چرخش حسابرسی	AROTATE	۱۱۶۱	بلی (۱)	۲۸۵	۲۴/۵۶
			خیر (۰)	۸۷۶	۷۵/۴۴
ارتباطات سیاسی	PCON	۱۱۶۱	بلی (۱)	۸۱۲	۶۹/۹۶
			خیر (۰)	۳۴۹	۳۰/۰۴
ارائه مجدد صورت‌های مالی	Likel- Miss	۱۱۶۱	بلی (۱)	۷۲۹	۶۲/۷۹
			خیر (۰)	۴۳۲	۳۷/۲۱
ارائه مجدد افزایشی	Likel- Miss-incr	۱۱۶۱	بلی (۱)	۴۱۴	۳۵/۶۶
			خیر (۰)	۷۴۷	۶۴/۳۴
ارائه مجدد کاهش‌ی	Likel- Miss-dicr	۱۱۶۱	بلی (۱)	۲۲۷	۱۹/۵۹
			خیر (۰)	۹۳۴	۸۰/۴۱
اندازه مؤسسه حسابرسی	Audits	۱۱۶۱	بلی (۱)	۸۲۶	۷۱/۱۳
			خیر (۰)	۳۳۵	۲۸/۸۷

آمار استنباطی

نگاره (۴) نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش با استفاده از رگرسیون لاجیت را نشان می‌دهد. مقدار آماره LR به عنوان شاخص نکویی برازش برای مدل اول برای هر سه معیار به ترتیب برابر با (۴۸/۳۱۶، ۳۷/۴۱۸ و ۴۱/۳۵۷) و احتمال مربوط به آن صفر است؛ بنابراین فرض عدم معناداری مدل‌ها رد می‌شود و مدل معنادار و قابل اعتماد محسوب می‌شود. معیار دیگری که برای ارزیابی به کار می‌رود آماره درست‌نمایی مقید است که بر اساس نتایج این مدل، معنادار و قابل اعتماد است. معیار مک‌فادن برای مدل‌ها به ترتیب معادل ۰/۰۸۲، ۰/۰۶۵ و ۰/۰۷۳ درصد است. معیار مک‌فادن جایگزین ضریب تعیین در رگرسیون چند متغیره است. این معیار نشان‌دهنده‌ی این است که حدود ۸، ۶ و ۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته به وسیله‌ی متغیر مستقل و سایر متغیرهای کنترل مدل توضیح داده می‌شود. افزون بر این، معنادار نبودن آماره ولدریج به ترتیب (۰/۰۷۲۲، ۰/۰۹۲۵ و ۰/۰۷۳۸) به این معناست که باقیمانده مدل پژوهش باهم خودهمبستگی سریالی ندارند. متغیر ارتباطات سیاسی با ضرایب (۰/۰۳۳-، ۰/۰۳۱- و ۰/۰۳۴) دارای تأثیر مثبت معنی‌دار بر هر دو معیار (مقدار تجدیدی ارائه و تجدید ارائه افزایشی) و دارای تأثیر منفی معنی‌دار بر معیار سوم (تجدید ارائه کاهششی) به عنوان احتمال تحریف صورت‌های مالی است یعنی با افزایش ارتباطات سیاسی، احتمال تحریف بر اساس دو معیار اول کاهش و بر اساس معیار سوم افزایش می‌یابد. بر اساس نتایج متغیرهای کنترلی پژوهش، برای شرکت‌های بزرگ مقدار تجدید ارائه و تجدید ارائه افزایشی بیشتر است. با افزایش اهرم مالی شرکت، مبلغ کل تجدید ارائه و تجدید ارائه افزایشی، بیشتر و تجدید ارائه کاهششی، کمتر می‌شود و بازدهی دارایی‌ها تأثیری بر تجدید ارائه (در هر سه مدل) ندارد. با افزایش سودآوری، مبلغ کل تجدید ارزیابی و تجدید ارزیابی افزایشی، افزایش و تجدید ارائه کاهششی، کمتر می‌شود. با افزایش کیفیت حسابرسی، تجدید ارائه (در هر سه مدل) افزایش می‌یابد.

جدول شماره ۴. نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش

نام متغیر	معیار اول (Likel- Miss)			معیار دوم (Likel- Miss-incr)			معیار سوم (Likel- Miss-dicr)		
	ضریب	آماره Z	Prob.	ضریب	آماره Z	Prob.	ضریب	آماره Z	Prob.
مقدار ثابت	۰/۰۵۲	۶/۳۱۹	۰/۰۰۱	۰/۱۷۱	۵/۳۱۲	۰/۰۰۰	۰/۰۹۵	۴/۳۷۷	۰/۰۰۰
ارتباطات سیاسی	-۰/۰۳۳	-۲/۳۶۰	۰/۰۱۴	-۰/۰۳۱	-۲/۵۴۹	۰/۰۰۴	۰/۰۳۴	۲/۰۶۱	۰/۰۲۷
اندازه شرکت	۰/۰۱۱	۳/۵۳۸	۰/۰۰۵	۰/۰۴۲	۲/۰۱۶	۰/۰۲۴	۰/۰۲۰	۰/۱۰۳	۰/۴۲۵
اهرم مالی	۰/۰۵۷	۲/۰۳۱	۰/۰۲۲	۰/۰۵۱	۲/۴۹۱	۰/۰۰۲	-۰/۰۱۲	-۲/۲۹۳	۰/۰۰۴
بازدهی دارایی‌ها	۰/۰۰۶	۱/۰۰۵	۰/۳۱۶	۰/۰۰۳	۰/۲۴۲	۰/۳۸۵	۰/۰۳۶	۰/۴۷۱	۰/۰۶۳
سودآوری	۰/۲۰۵	۳/۱۷۲	۰/۰۲۸	۰/۰۹۴	۲/۲۹۱	۰/۰۰۰	-۰/۱۱۰	-۱/۰۵۹	۰/۰۷۸
اندازه حسابرسی	-۰/۰۶۴	-۲/۱۶۱	۰/۰۳۴	-۰/۰۱۵	-۳/۲۴۳	۰/۰۳۱	-۰/۰۸۲	-۱/۴۱۰	۰/۱۵۹
آماره LR	۴۸/۳۱۶			۳۷/۴۱۸			۴۱/۳۵۷		
احتمال آماره LR	۰/۰۰۰			۰/۰۰۱			۰/۰۰۰		
ضریب مک فادن	۰/۰۸۲			۰/۰۶۵			۰/۰۷۳		
آماره درست‌نمایی مقید	-۴۲۶/۳۴۱			-۳۱۵/۱۶۲			۳۸۱/۶۸۴		
آماره والد ریچ	۲/۱۵۲			۳/۲۷۳			۳/۸۳۴		
احتمال آماره والد ریچ	۰/۰۷۲۲			۰/۰۹۲۵			۰/۰۷۳۸		

نگاره (۵) نتایج آزمون فرضیه دوم پژوهش با استفاده از رگرسیون لاجیت را نشان می‌دهد. مقدار آماره LR به عنوان شاخص نکویی برازش برای مدل دوم در سه معیار متفاوت به ترتیب برابر با (۳۹/۵۰۱، ۲۷/۶۶۴ و ۵۲/۲۶۵) و احتمال مربوط به آن صفر است؛ بنابراین فرض عدم معناداری مدل‌ها رد می‌شود و مدل معنادار و قابل اعتماد محسوب می‌شود. معیار دیگری که برای ارزیابی به کار می‌رود، آماره درست نمایی مقید است که بر اساس نتایج این مدل، معنادار و قابل اعتماد است.

معیار مک فادن برای مدل‌ها به ترتیب معادل ۰/۰۸۹، ۰/۰۷۱ و ۰/۰۶۸ درصد است. معیار مک فادن جایگزین ضریب تعیین در رگرسیون چند متغیره است. این معیار نشان‌دهنده‌ی این است که به ترتیب حدود ۸، ۷ و ۶ درصد از تغییرات متغیر وابسته به وسیله‌ی متغیر مستقل و سایر متغیرهای کنترل مدل توضیح داده می‌شود. افزون بر این معنادار نبودن آماره ولدریج به ترتیب (۰/۰۶۱۶، ۰/۰۸۴۹ و ۰/۰۶۵۱) به این معناست که باقیمانده مدل پژوهش باهم خودهمبستگی سریالی ندارند. متغیر چرخش به ترتیب با ضرایب (۰/۰۷۴، ۰/۰۶۳- و ۰/۰۴۶) دارای تأثیر مثبت معنی‌دار بر دو معیار (مقدار تجدیدی ارائه و تجدید ارائه کاهشی) و دارای تأثیر منفی معنی‌دار بر معیار دوم (تجدید ارائه افزایشی) به عنوان احتمال تحریف صورت‌های مالی است. یعنی با تغییر حسابرس، احتمال تحریف بر اساس دو معیار اول و سوم افزایش و بر اساس معیار دوم کاهش می‌یابد. بر اساس نتایج متغیرهای کنترلی پژوهش، برای شرکت‌های بزرگ مقدار تجدید ارائه بیشتر است. با افزایش اهرم مالی شرکت، مبلغ کل تجدید ارائه و تجدید ارائه افزایشی و کاهشی، افزایش می‌یابد. بازدهی دارایی‌ها تأثیری بر تجدید ارائه (در هر سه مدل) ندارد. با افزایش سودآوری، فقط تجدید ارزیابی افزایشی، افزایش می‌یابد. با افزایش کیفیت حسابرسی، تجدید ارائه (بر اساس دو مدل مبلغ کل و تجدید ارائه افزایشی) کاهش می‌یابد.

جدول شماره ۵. نتایج آزمون فرضیه دوم پژوهش

معیار اول (Likel- Miss)			معیار دوم (Likel- Miss-incr)			معیار سوم (Likel- Miss-dicr)			نام متغیر
ضریب	آماره Z	Prob.	ضریب	آماره Z	Prob.	ضریب	آماره Z	Prob.	
۰/۱۳۷	۳/۵۰۲	۰/۰۰۰	۰/۰۹۴	۸/۷۰۲	۰/۰۰۰	۰/۰۸۲	۵/۶۵۱	۰/۰۰۰	مقدار ثابت
۰/۰۷۴	۳/۱۶۲	۰/۰۰۵	-۰/۰۶۳۶	-۲/۴۳۸	۰/۰۱۲	۰/۰۴۶	۳/۱۰۴	۰/۰۱۵	چرخش حسابر
۰/۰۵۲	۲/۱۰۹	۰/۰۲۲	۰/۰۶۵	۱/۱۷۵	۰/۰۶۸	۰/۰۷۳	۱/۲۱۵	۰/۱۶۱	اندازه شرکت
۰/۰۶۴	۲/۱۹۵	۰/۰۳۱	۰/۰۴۴	۲/۱۸۳	۰/۰۱۱	۰/۰۳۵	۲/۱۶۴	۰/۰۲۳	اهرم مالی
۰/۰۱۳	۱/۶۰۴	۰/۷۲۵	۰/۰۵۲	۰/۴۳۱	۰/۱۹۲	۰/۰۱۸	۰/۶۳۲	۰/۰۸۵	بازدهی دارایی‌ها
۰/۳۱۷	۱/۲۵۱	۰/۰۹۴	۰/۰۷۷	۲/۳۷۲	۰/۰۰۳	-۰/۱۴۶	-۱/۱۵۳	۰/۰۶۴	سودآوری
-۰/۰۳۸	-۲/۵۲۹	۰/۰۱۷	-۰/۰۲۳	-۲/۶۱۵	۰/۰۴۰	-۰/۰۶۳	-۱/۷۲۷	۰/۰۹۶	اندازه حسابر
۳۹/۵۰۱			۲۷/۶۶۴			۵۲/۲۶۵			آماره LR
۰/۰۰۰			۰/۰۰۰			۰/۰۰۱			احتمال اماره LR
۰/۰۸۹			۰/۰۷۱			۰/۰۶۸			ضریب مک فادن
-۳۸۴/۲۰۵			-۲۰۸/۲۴۴			۳۲۹/۴۲۵			اماره درست‌نمایی مقید
۲/۳۱۷			۳/۰۹۵			۲/۵۰۳			آماره والدريج
۰/۰۶۱۶			۰/۰۸۴۹			۰/۰۶۵۱			احتمال آماره والدريج

نگاره (۶) نتایج آزمون فرضیه سوم پژوهش با استفاده از رگرسیون لجیت را نشان می‌دهد. مقدار آماره LR به عنوان شاخص نکویی برازش برای مدل سوم برابر با (۴۰/۲۳۷، ۳۳/۹۴۳ و ۴۶/۱۳۵) و احتمال مربوط به آن صفر است؛ بنابراین فرض عدم معناداری مدل‌ها رد می‌شود و مدل معنادار و قابل اعتماد محسوب می‌شود. معیار دیگری که برای ارزیابی به کار می‌رود، آماره درست نمایی مقید است که بر اساس نتایج این مدل معنادار و قابل اعتماد است. معیار مک فادن برای مدل‌ها به ترتیب معادل ۰/۱۴۹، ۰/۰۹۷ و ۰/۱۱۳ درصد است. معیار مک فادن جایگزین ضریب تعیین در رگرسیون چند متغیره است. این معیار نشان‌دهنده‌ی این است که به ترتیب حدود ۱۴، ۹ و ۱۱ درصد از تغییرات متغیر وابسته به وسیله‌ی متغیر مستقل و سایر متغیرهای کنترل مدل توضیح داده می‌شود. افزون بر این معنادار نبودن آماره ولدریج به ترتیب (۰/۰۸۳۶، ۰/۰۹۵۲ و ۰/۰۸۴۵) به این معناست که باقیمانده مدل پژوهش باهم خودهمبستگی سریالی ندارند. متغیر معامله با اشخاص وابسته به ترتیب با ضرایب (۰/۰۴۶، ۰/۰۸۳- و ۰/۰۶۱) دارای تأثیر مثبت معنی‌دار بر تجدید ارائه (در هر سه مدل) به عنوان احتمال تحریف صورت‌های مالی است. یعنی با افزایش معامله با اشخاص وابسته، احتمال تحریف بر اساس تجدید ارائه (در هر سه مدل) افزایش می‌یابد. بر اساس نتایج متغیرهای کنترلی پژوهش، برای شرکت‌های بزرگ تجدید ارائه افزایشی بیشتر است. با افزایش اهرم مالی شرکت، مبلغ کل تجدید ارائه و تجدید ارائه افزایشی و کاهشی، افزایش می‌یابد. بازدهی دارایی‌ها و سودآوری تأثیری بر تجدید ارائه (در هر سه مدل) ندارد. با افزایش کیفیت حسابرسی، تجدید ارائه (بر اساس دو مدل مبلغ کل و تجدید ارائه افزایشی) کاهش می‌یابد ولی تأثیری بر تجدید ارائه کاهشی ندارد.

جدول شماره ۶: نتایج آزمون فرضیه سوم پژوهش

نام متغیر	معیار اول (Likel- Miss)			معیار دوم (Likel- Miss-incr)			معیار سوم (Likel- Miss-dicr)		
	ضریب	آماره Z	Prob.	ضریب	آماره Z	Prob.	ضریب	آماره Z	Prob.
مقدار ثابت	۰/۲۲۵	۵/۱۸۴	۰/۰۰۰	۰/۱۱۶	۴/۵۱۶	۰/۰۰۱	۰/۰۹۰۴	۶/۳۷۱	۰/۰۰۰

نام متغیر	معیار اول (Likel- Miss)			معیار دوم (Likel- Miss-incr)			معیار سوم (Likel- Miss-dicr)		
	ضریب	آماره Z	Prob.	ضریب	آماره Z	Prob.	ضریب	آماره Z	Prob.
معامله اشخاص وابسته	۰/۰۴۶	۲/۲۷۳	۰/۰۱۱	۰/۰۸۳	۲/۰۶۴	۰/۰۳۵	۰/۰۶۱	۴/۵۸۲	۰/۰۰۳
اندازه شرکت	۰/۰۳۸	۱/۵۰۸	۰/۰۶۲	۰/۰۴۱	۲/۲۷۲	۰/۰۱۳	۰/۰۳۵	۱/۶۴۹	۰/۰۷۲
اهرم مالی	۰/۰۵۵	۲/۳۷۳	۰/۰۲۸	۰/۰۵۶	۲/۳۵۱	۰/۰۰۴	۰/۰۷۲	۲/۲۴۳	۰/۰۴۱
بازدهی دارایی‌ها	۰/۰۰۹	۱/۲۷۱	۰/۶۴۰	۰/۰۰۷	۰/۶۴۸	۰/۳۴۵	۰/۰۱۲	۰/۷۹۲	۰/۰۶۵
سودآوری	۰/۰۷۱	۱/۵۳۹	۰/۰۸۵	۰/۰۲۴	۱/۸۱۹	۰/۰۸۲	-۰/۱۳۹	-۱/۸۱۴	۰/۰۸۶
اندازه حسابررس	-۰/۰۵۳	-۲/۴۱۲	۰/۰۳۲	-۰/۰۵۱	-۲/۷۲۶	۰/۰۳۳	۰/۰۸۶	۱/۵۴۳	۰/۰۶۵
آماره LR	۴۰/۲۳۷			۳۳/۹۴۳			۴۶/۱۳۵		
احتمال آماره LR	۰/۰۰۱			۰/۰۰۰			۰/۰۰۰		
ضریب مک فادن	۰/۱۴۹			۰/۰۹۷			۰/۱۱۳		
اماره درست‌نمایی مقید	-۲۴۶/۱۵۲			-۱۹۹/۲۸۴			۳۷۱/۸۰۲		
آماره والدريج	۳/۲۸۸			۳/۲۷۱			۲/۰۷۵		
احتمال آماره والدريج	۰/۰۸۳۶			۰/۰۹۵۲			۰/۰۸۴۵		

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

مدیران با ارتباطات سیاسی، نگران نیاز بازار به گزارشگری مالی با کیفیت و محدودیت دسترسی بیشتر به تأمین مالی نیستند. تحت این شرایط، انحراف از استانداردهای گزارشگری و در نتیجه تقلب در صورت‌های مالی می‌تواند با افزایش ارتباطات سیاسی بیشتر شود (احمد و همکاران، ۲۰۲۲؛ وانگ و همکاران، ۲۰۱۷). تغییر مؤسسه حسابرسی برای حفظ استقلال حسابرِس و ایجاد نگاهی تازه به تعهدات حسابرسی، در حالی که نیاز به حفظ تداوم و کیفیت حسابرسی را متعادل می‌کند در نظر گرفته شده است؛ ولی تغییر حسابرِس می‌تواند نشانه‌ای از اختلاف نظر حسابرِس قبلی با صاحب کار و احتمال تحریف باشد. همچنین عدم شناخت کافی حسابرِس جدید به کسب و کار صاحب کار جدید، زمینه‌ساز رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیریت و تحریف صورت‌های مالی را بیشتر می‌کند (لورین و همکاران، ۲۰۱۷؛ رید و کارسلو، ۲۰۱۷). همچنین وقوع زیاد معاملات اشخاص وابسته می‌تواند احتمال رخداد تحریف در صورت‌های مالی را در قالب مدیریت اطلاعات و مدیریت عملکرد شرکت افزایش دهد (چپکوریر و همکاران، ۲۰۲۱؛ طریقی و همکاران، ۲۰۲۲). چراکه افراد درون-سازمانی می‌توانند از معاملات اشخاص وابسته برای به کارگیری منابع برای منافع شخصی خود استفاده کنند که باعث افزایش مشکلات نمایندگی بین سهام‌داران اکثریت و اقلیت و با افزایش این شکاف نظارتی، زمینه‌ساز تحریف گزارشگری مالی می‌شود (بونا سانچز و همکاران، ۲۰۱۷؛ مارچینی و همکاران، ۲۰۱۸). هدف این پژوهش بررسی تأثیر ارتباطات سیاسی، چرخش حسابرسی و معاملات اشخاص وابسته بر احتمال تحریف صورت‌های مالی است. نتایج پژوهش نشان داد با افزایش ارتباطات سیاسی، مقدار کل تجدید ارائه سود و تجدید ارائه افزایشی کاهش یافته و تجدید ارائه کاهشی سود بیشتر می‌شود. یعنی به طور کلی با افزایش روابط سیاسی، مقدار کل تجدید ارائه سود کاهش و کیفیت گزارشگری افزایش می‌یابد؛ ولی با افزایش روابط سیاسی، گزارش سودهای کمتر از واقع بیشتر از گزارش سودهای بیش از واقع است که می‌تواند حاکی از تلاش شرکت‌ها برای کاهش هزینه‌های سیاسی و تلاش برای بهره‌مندی از مزایای وام‌های بانکی و قراردادهای تجاری هست. این نتیجه هم‌راستا با نتایج احمد و همکاران (۲۰۲۲)، احمد و همکاران (۲۰۲۰)، مک کارتن و همکاران (۲۰۲۱)، آدریانو (۲۰۲۱)، وانگ و همکاران (۲۰۱۷)، خواجوی و همکاران (۱۴۰۰) و غیر هم‌راستا با نتایج هدایت و اوتامی (۲۰۲۳) است. نتیجه فرضیه دوم پژوهش نشان داد با تغییر و چرخش حسابرِس، مقدار کل تجدید ارائه سود افزایش، تجدید ارائه افزایشی کاهش و تجدید ارائه کاهشی

افزایش می‌یابد. یعنی تغییر حسابرس و به کارگیری حسابرس جدید، زمینه ارائه سودهای بیش از واقع یا کمتر از واقع را افزایش می‌دهد. درحالی که میزان گزارش سودهای اولیه کمتر از واقع بیشتر از سودهای اولیه بیشتر از واقع است. یعنی تغییر حسابرس به دلیل آشنایی و تخصص کمتر و ناشناخته بودن ریسک صاحب کار، زمینه‌سازی برای تحریف سود به سمت پایین را افزایش می‌دهد. این نتیجه هم‌راستا با نتایج خان و همکاران (۲۰۲۳)، لورین و همکاران (۲۰۱۷)، رید و کارسلو (۲۰۱۷)، پترسون و همکاران (۲۰۱۹)، و غیر هم‌راستا با نتایج هدایت و اوتامی (۲۰۲۳)، سوربانی و همکاران (۲۰۲۳) است. نتیجه فرضیه سوم پژوهش نشان داد با افزایش معاملات با اشخاص وابسته، مقدار کل تجدید ارائه سود، تجدید ارائه افزایشی و تجدید ارائه کاهش سود، افزایش می‌یابد و تجدید ارائه افزایشی، بیشتر از تجدید ارائه کاهش سود است. یعنی وجود معاملات اشخاص وابسته عاملی مؤثر در مدیریت معاملات و گزارش سودهای اولیه بیشتر از سودهای واقعی و ایجاد سودهای هموار برای کاهش ریسک گزارشگری است که در سایه نظارت ضعیف و رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیران ایجاد می‌شود. این نتیجه هم‌راستا با نتایج کابوی (۲۰۲۳)، مائو و همکاران (۲۰۲۲)، چکوری و همکاران (۲۰۲۱)، طریقی و همکاران (۲۰۲۲)، بو (۲۰۲۰) و غیر هم‌راستا با نتایج مهتانی (۲۰۲۲) است. بر اساس نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود برای کنترل اثرات مخرب ارتباطات سیاسی، ضمن رتبه‌بندی و گزارش دامنه ارتباطات سیاسی شرکت‌ها، الزامات بیشتری از افشای اجباری اطلاعات و معاملات در دستور کار نهادهای قانون‌گذار قرار گیرد تا استفاده‌کنندگان اطلاعات اثر منفی نابرابری اطلاعاتی ناشی از این روابط را در تصمیمات خود به حداقل برسانند. به سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌شود تغییر حسابرس شرکت را به عنوان عامل ریسک کاهنده سود اولیه قبل از تجدید ارزیابی مدنظر قرار دهند؛ چراکه مدیران شرکت‌ها از عدم تمرکز و عدم تخصص حسابرسان جدید برای کم‌نمایی سود استفاده می‌کنند. همچنین به سرمایه‌گذاران و نهادهای قانون‌گذار پیشنهاد می‌شود ضمن بررسی دقیق معاملات اشخاص وابسته به عنوان عاملی در توسعه اختیارات مدیریت، دامنه معاملات با اشخاص وابسته را محدود کرده و حتی برای انجام معاملات گسترده‌تر با اشخاص وابسته، شرکت‌ها مجبور به اطلاع‌رسانی و افشاگری قبل معاملات از طریق کانال‌های رسمی کنند. به تحلیل‌گران پیشنهاد می‌شود شرکت‌های فعال در بازار سرمایه را از لحاظ شاخص‌های دخیل در احتمال تحریف گزارشگری مالی، رتبه‌بندی کرده و زمینه بازدارندگی را از یک‌سو و افزایش کارایی معاملات و تخصیص بهینه منابع را از سوی دیگر فراهم کنند.

فهرست منابع

- خواجهی، شکراله. نصیری فر، هاشم. قدیریان آرانی، محمدحسین. (۱۴۰۰). ارتباطات سیاسی و کیفیت اطلاعات حسابداری: شواهدی از تجدید ارائه صورت‌های مالی. مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۸(۷۱)، ۱-۳۲.
- عباس زاده، محمدرضا. رجبعلی زاده، جواد. قناد، مصطفی. (۱۳۹۸). ارتباطات سیاسی، معاملات با اشخاص وابسته و مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۶(۶۳)، ۱۲۹-۱۵۵.
- رضازاده، جواد. محمدی، عبدالله. (۱۳۹۸). توانایی مدیریتی، ارتباطات سیاسی و گزارشگری مالی متقلبان. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۶(۲)، ۲۱۷-۲۳۸.
- بنایی قدیم، رحیم. اصل وطن‌پرست، فرزانه. (۱۳۹۷). تأثیر چرخش حسابرسان بر کاهش ریسک بالای تقلب. پژوهش‌های حسابداری و حسابرسی عملیاتی و عملکرد، ۲(۴)، ۱۳۷-۱۶۳.
- Abbaszadeh, M. R., Rajabalizadeh, J., & Ghannad, M. (2019). Political Connections, Related Party Transactions and Earnings Management In Listed Companies in Tehran Stock Exchange. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 16(63), 129-155. doi: 10.22054/qjma.2019.10649. [In Persian]
- Abdul Rasheed, P. C., T. Mallikarjunappa, and K. T. Thomachan. (2019). Promoter ownership, related party transactions and firm performance: A study among selected companies in India. *FIIB Business Review* 8: 205-17.
- Ahmad, Y. Y., Subroto, B., & Atmini, S. (2022). The Role of Political Connections in the Relationship Between Managerial Ability and Fraudulent Financial Statements. *Journal of Accounting and Investment*, 23(3), 431-445.
- Al-Dhamari, Redhwan Ahmed, Al-gamrh Bakr, Ku Ismail Ku Nor, and Ismail Samihah Saad. (2018). Related party transactions and audit fees. The role of the internal audit function. *Journal of Management & Governance* 22: 187-212.
- Amin, K., Eshleman, J. D., & Guo, P. (2021). Investor sentiment, misstatements, and auditor behavior. *Contemporary Accounting Research*, 38(1), 483-517.
- Apriliana, S. and Agustina, L. (2017) 'The analysis of fraudulent financial reporting determinants through fraud pentagon approach', *Jurnal Dinamika Akuntansi*, 9(2), pp. 154-165.
- Badertscher, B.A.; Collins, D.W.; Lys, T.Z. (2012). Discretionary accounting choices and the predictive ability of accruals with respect to future cash flows. *Journal of Accounting and Economics*, 53(1- 2), 330-352
- Bo, L., Yilin, W., & Chenyu, G. (2020). A study on corruption and auditing strategies of related party transactions of listed companies. In *6th International Conference on Humanities and Social Science Research (ICHSSR 2020)* (pp. 32-37).
- Bonabi Ghadim, R., & Asl Vatanparast, F. (2019). The effect of Audit Tenure on reducing high risk of fraud. *Operational and Performance Research in Accounting and Auditing*, 2(4), 137-163. [In Persian]
- Bona-Sánchez, Carolina, Carmen Lorena Fernández-Senra, and Jeronimo Pérez-Alemán. (2017). Related-party transactions, dominant owners and firm value. *BRQ Business Research Quarterly* 20: 4-17.

- Brocard, Marcus, Benedict Frank, and Dennis Voeller. (2018). Enforcement Actions and Auditor Changes. *European Accounting Review* 27: 407–36.
- Cameran, Mara, Annalisa Prencipe, and Marco Trombetta. 2017. Mandatory audit firm rotation and audit quality. *European Accounting Review* 25: 35–58.
- Carver, Brian T. (2014). The retention of directors on the audit committee following an accounting restatement. *Journal of Accounting and Public Policy* 33: 51–68.
- Chaney, P. K., Faccio, M. and Parsley, D. (2011) 'The quality of accounting information in politically connected firms', *Journal of Accounting and Economics*, 51(1–2), pp. 58–76.
- Chi, Wuchun, Linda A. Myers, Thomas C. Omer, and Hong Xie. (2017). The effects of audit partner pre-client and client-specific experience on audit quality and perceptions of audit quality. *Review of Accounting Studies* 22: 361–91.
- Choi, H., & Cho, J. (2021). Related-party transactions, Chaebol affiliations, and the value of cash holdings. *Sustainability*, 13, 699.
- Cordis, A. S. (2021). Political Alignment and Corporate Fraud: Evidence from the United States. Available at SSRN 3799716.
- Ebner, Germar, Johannes Hottmann, and Henning Zülch. (2017). Error announcements, auditor turnover, and earnings management—evidence from Germany. *Corporate Ownership & Control* 14: 122–51.
- Gracia-Blandon, Josep, and Josep Maria Argiles-Bosch. (2017). Audit partner industry specialization and audit quality: Evidence from Spain. *International Journal of Auditing* 22: 98–108.
- Gross, C., Koenigsgruber, R., Pantzalis, C. & Perotti, P. (2016). The Financial Reporting Consequences of Proximity to Political Power. *Journal of Accounting and Public Policy*, 35, 609-634.
- Hasnan, Suhaily, Rashidah A. Rahman, and Sakthi Mahenthiran. (2013). Management Motive, Weak Governance, Earnings Management, and Fraudulent Financial Reporting: Malaysian Evidence. *Journal of International Accounting Research* 12: 1–27.
- Hidayat, E., & Utami, W.(2023). Determinants of Financial Statement Fraud: Political Connections as Moderation. *IJFMR-International Journal For Multidisciplinary Research*, 5(1).1-14.
- Jepkorir, S., Muturi, W., & Ndegwa, J. (2021). Related party transactions and financial distress of Savings and Credit Cooperative Organizations (SACCOs) in Kenya. *International Journal of Research in Business and Social Science*, 10(1), 131–138.
- Johnstone, Karla, Chan Li, and Kathleen Hertz Rupley. (2011). Changes in corporate governance are associated with the revelation of internal control material weaknesses and their subsequent remediation. *Contemporary Accounting Research* 28: 331–83.
- Kabwe, M. (2023). Fraudulent financial reporting and related party transactions: Evidence from a mining industry in a developing country. *International Journal of Research in Business and Social Science* (2147-4478), 12(2), 217-228.
- Kassem, R. (2023). Investigating the black box of external audit practice: the paradox of auditors' failure in detecting and reporting fraud. *Journal of Accounting Literature*, 45(2), 406-424.
- Khajavi, S., Nasirifar, H., & Ghadirian-Arani, M. (2021). Political Connections and Accounting Information Quality: Evidence from Financial Restatement. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 18(71), 1-32. doi: 10.22054/qjma.2021.49457.2113. [In Persian]
- Khalil, M., Harianto, S., & Guney, Y. (2022). Do political connections reduce earnings management?. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 59(1), 273-310.

- Khan, A. S., Nejad, M. Y., & Kassim, A. A. M. (2023). The Effect of Audit Quality on Fraud Reduction: A Moderating Role of International Financial Reporting Standards (IFRS) Adoption in Malaysia and Indonesia. *International Journal of Professional Business Review*, 8(6), e02181-e02181.
- Kohlbeck, Mark, and Brian W. Mayhew. (2017). Are related-party transactions red flags? *Contemporary Accounting Research* 34: 900–28.
- Kothari, S. P., Karthik Ramana, and Douglas J. Skinner. (2010). Implications for GAAP from an analysis of positive research in accounting. *Journal of Accounting and Economics* 50: 246–86.
- Kuntadi, C. (2022) 'Influence Power, Governance, and Compensation against Corruption', *Scholars Bulletin*, 8(5), pp. 160–173.
- Laurion, Henry, Alastair Lawrence, and James P. Ryans. (2017). U.S. audit partner rotations. *Accounting Review* 92: 209–37.
- Li, S; Park, S.H.; Bao R.S. (2014). How much can we trust the financial report?: Earnings management in emerging economies. *International Journal of Emerging Markets*, 9(1), 33-53.
- Mahtani, U. S. (2022). Financial Distress Assessment Using Related Party Transactions. *Indian Journal of Corporate Governance*, 15(1), 5-25.
- Mande, Vivek, and Myungsoo Son. (2013). Do financial restatements lead to auditor changes? *Auditing: A Journal of Practice & Theory* 32: 119–45.
- Mao, X., Sun, H., Zhu, X., & Li, J. (2022). Financial fraud detection using the related-party transaction knowledge graph. *Procedia Computer Science*, 199, 733-740.
- Marchini, Pier L., Tatiana Mazza, and Alice Medioli. (2018). The impact of related party transactions on earnings management; some insights from the Italian context. *Journal of Management and Governance* 22: 981–1014.
- McCarten, M., Diaz-Rainey, I., Roberts, H., & Tan, E. K. (2022). Political connections, tacit power and corporate misconduct. *Journal of Business Finance & Accounting*, 49(9-10), 1530-1552.
- Omukaga, K. O. (2021) 'Is the fraud diamond perspective valid in Kenya?', *Journal of Financial Crime*, 28(3), pp. 810–840.
- Patterson, E. R., Smith, J. R., & Tiras, S. L. (2019). The effects of auditor tenure on fraud and its detection. *The Accounting Review*, 94(5), 297-318.
- Piotroski, J. D., Wong, T. J., & Zhang, T. (2015). Political incentives to suppress negative information: Evidence from Chinese listed firms. *Journal of Accounting Research*, 53(2), 405–459.
- Reid, Lauren C., and Joseph V. Carcello. (2017). Investor reaction to the prospect of mandatory audit firm rotation. *Accounting Review* 92: 183–211.
- Rezazadeh, J., & Mohammadi, A. (2019). Managerial ability, Political Connections and Fraudulent Financial Reporting. *Accounting and Auditing Review*, 26(2), 217-238. doi: 10.22059/acctgre.2019.263263.1007956. [In Persian]
- Rusli, A. R. Z., Shafie, R., & Malek, M. (2022). Investors' Response to Political Connections: A Systematic Review. *DLSU Business & Economics Review*, 32(1).
- Sari, N. A., Nailiah, R., Suhaili, A., & Handayan, F. (2020). December). Relationship of related party transactions and earnings management. *AFEBI Accounting Review (AAR)*, 5(2), 28.
- Shin, H., Sohn, S. K., & Park, S. (2021). Related party transactions and income smoothing: New evidence from Korea. *Asia-Pacific Journal of Accounting & Economics*, 28(2), 263–280.

- Sulaiman, N. A., Jaffar, N., & Yahya, Y. (2022). Audit Rotation and Strength of Corporate Governance and its Effects on Audit Quality. *Management & Accounting Review*, 21(3).
- Suryani, E., Winarningsi, S., Avianti, I., Sofia, P., & Dewi, N. (2023). Does Audit Firm Size and Audit Tenure Influence Fraudulent Financial Statements?. *Australasian Accounting, Business and Finance Journal*, 17(2), 26-37.
- Suryani, E., Winarningsi, S., Avianti, I., Sofia, P., & Dewi, N. (2023). Does Audit Firm Size and Audit Tenure Influence Fraudulent Financial Statements?. *Australasian Accounting, Business and Finance Journal*, 17(2), 26-37.
- Tarighi, H., Appolloni, A., Shirzad, A., & Azad, A. (2022). Corporate social responsibility disclosure (CSR) and financial distressed risk (FDR): Does institutional ownership matter? *Sustainability*, 14(2), 742.
- Utami, W. *et al.* (2020) 'Early Warning Fraud Determinants in Banking Industries', *Asian Economic and Financial Review*, 10(6), pp. 604–627.
- Wang, H. D., Cho, C. C., & Lin, C. J. (2019). Related party transactions, business relatedness, and firm performance. *Journal of Business Research*, 101, 411–425.
- Wang, Z., Chen, M.-H., Chin, C. L., & Zheng, Q. (2017). Managerial ability, political connections, and fraudulent financial reporting in China. *Journal of Accounting and Public Policy*, 36(2), 141–162.

